

СОСТОЈБА СО ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА СЛИЧНИ НА ГРИП СЕЗОНА 2021/2022 - Завршна информација -

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР

Неделни податоци

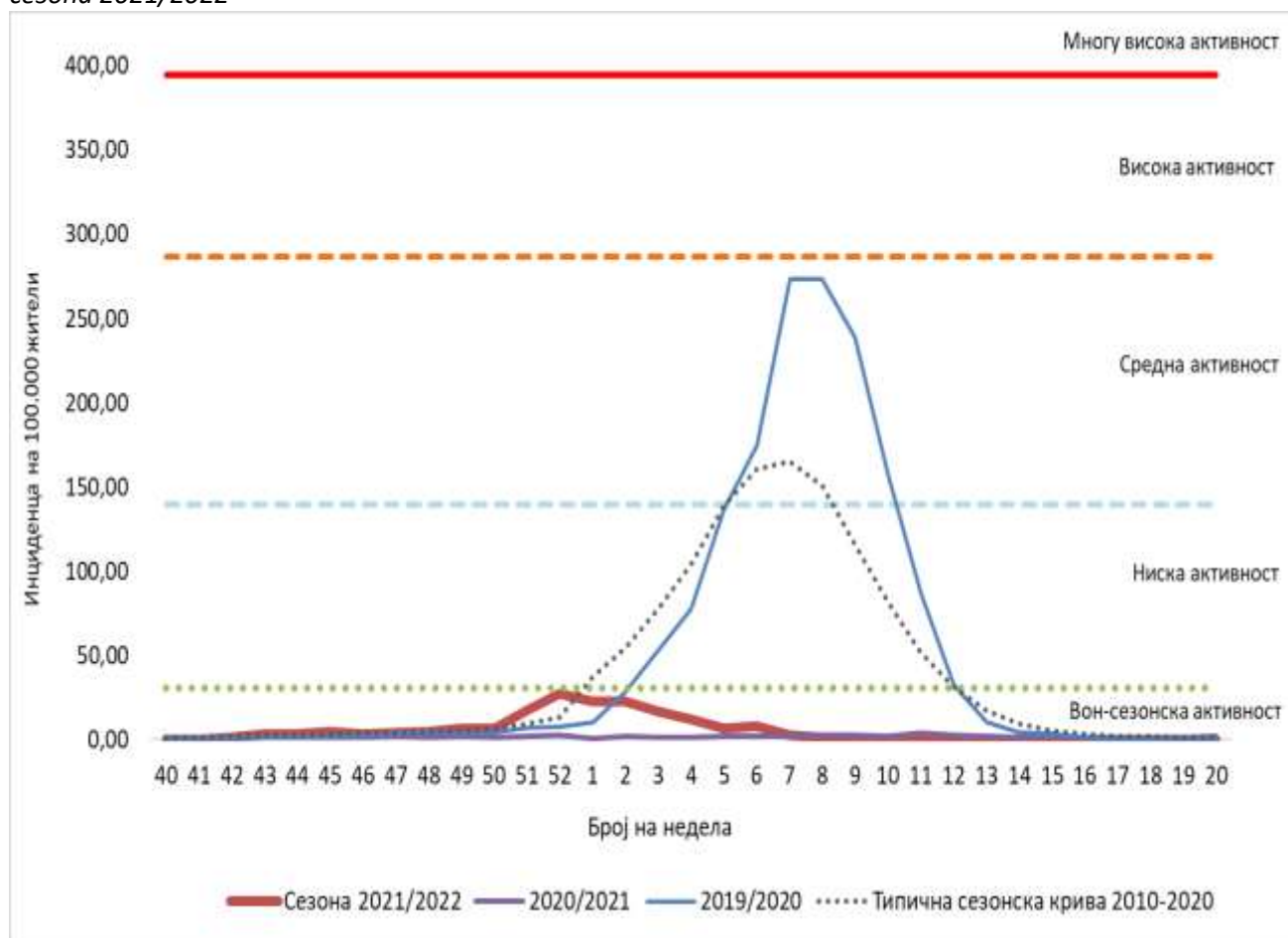
Во текот на 20-тата недела од 2022 година (16-22.05.2022), во Република Северна Македонија нема пријавени случаи на групни пријави за заболени од грип/ заболувања слични на грип, три помалку во споредба со минатата недела (n=3).

Бројот на пријавени лица оваа недела е зголемен споредено со 20-та недела од минатата сезона (n=45) и во однос на типичната сезонска крива (моделирана од последните 10 сезони) (n=24) (Графикон 1).

Регистрираната инциденца оваа недела, како и во текот на целата сезона, е во рамките на вон-сезонска активност на вирусот на грип, согласно MEM моделот за одредување на интензитет на активноста на сезонски грип (Графикон 1).

Во текот на 20-та извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ, пристигнати се 453 материјали за лабораториско тестирање на грип. Сите тестирани материјали се со негативен резултат за грип.

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2021, сезона 2019/2020, сезона 2020/2021 и сезона 2021/2022

КУМУЛАТИВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СЕЗОНА 2021-2022

Во сезоната 2021/2022, вкупниот број на заболени од грип/ заболувања слични на грип изнесува 3.690 ($I=178,4/100.000$).

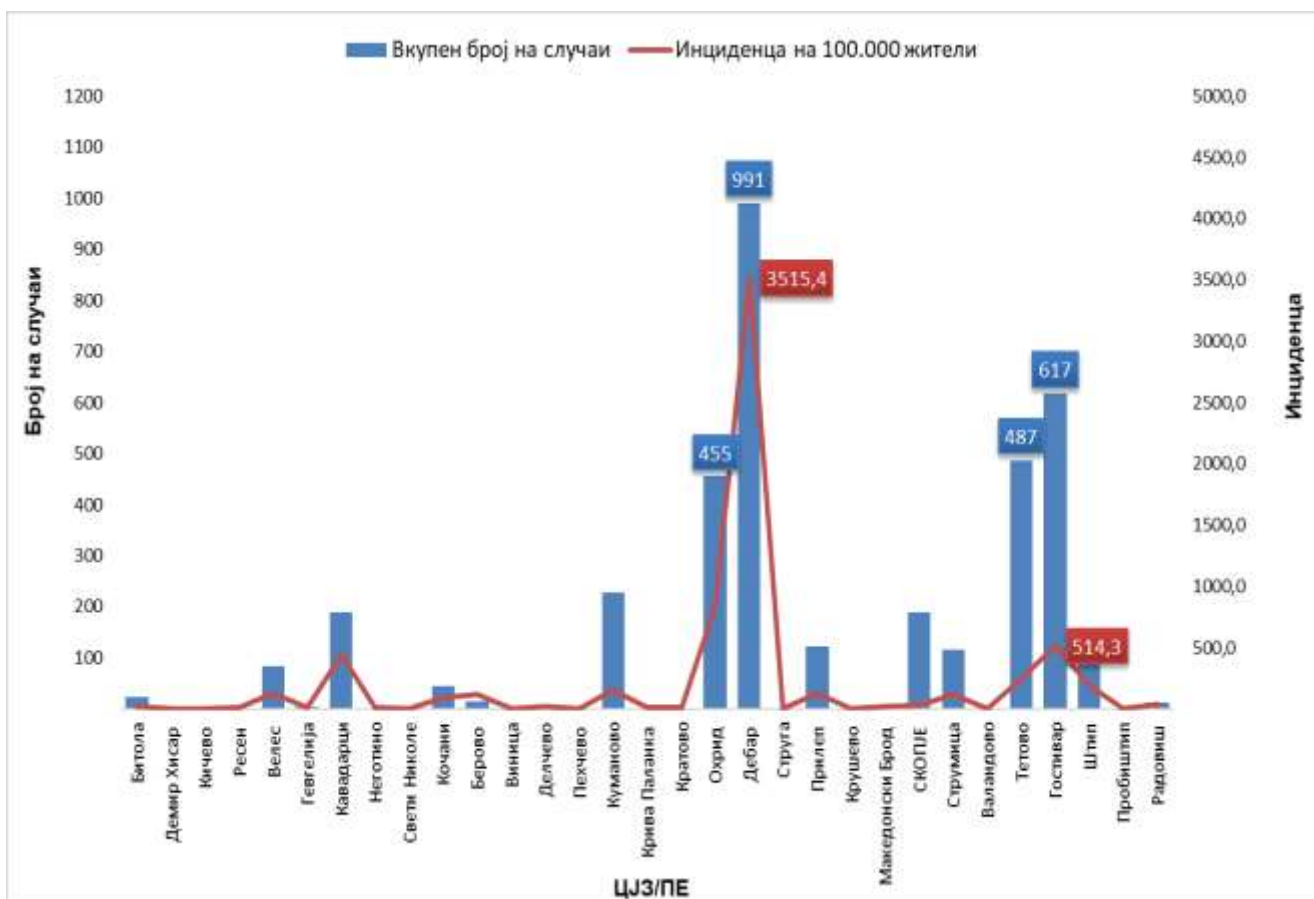
Во споредба со истиот период од минатата сезона ($n=1.127$), постои зголемување од 3,3 пати, а во однос на моделот за последните 10 сезони ($n=26.322$) се регистрира намалување од 86,0%.

Кумулативно оваа сезона, пријавени се заболени лица од 22 извештајни единици.

Најголем број на заболени лица се регистрирани во ПЕ Дебар ($n=991$; 29,9%), ПЕ Гостивар ($n=617$; 16,7%), ЦЗ Тетово ($n=487$; 13,2%) и ЦЗ Охрид ($n=455$; 12,3%) (Графикон 2) (Табела 1 во Прилог).

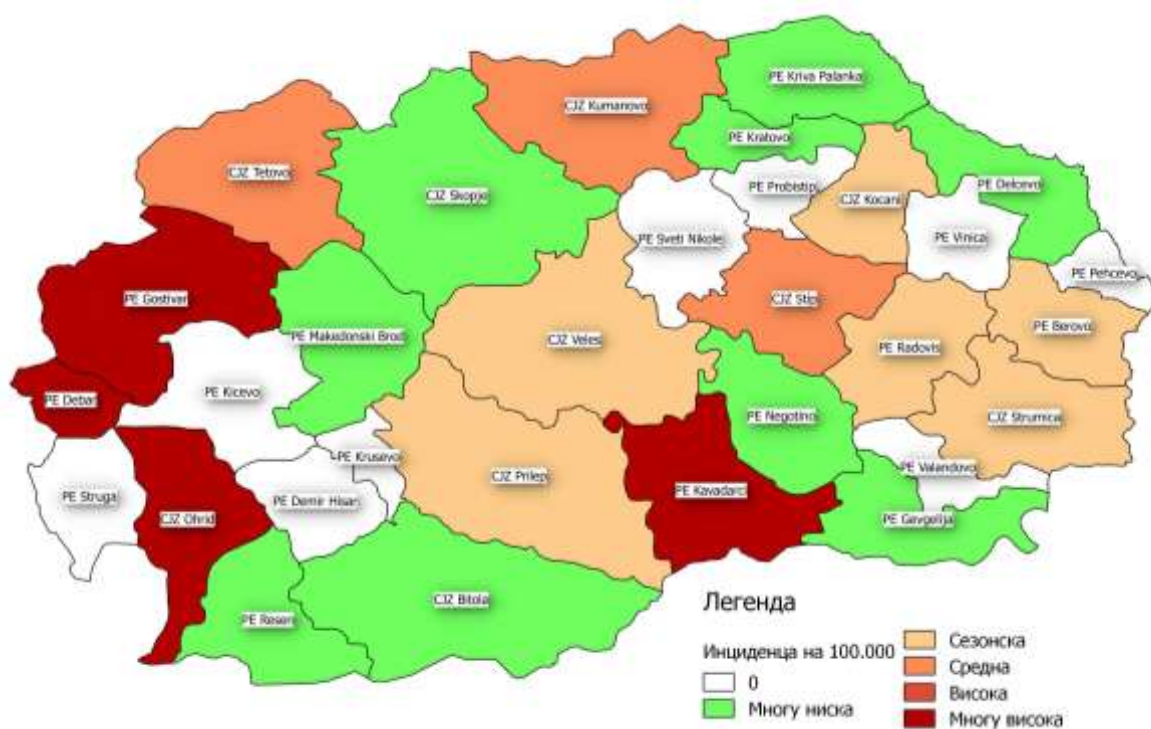
Највисока кумулативна инциденца од 3.515,4/100.000 жители е регистрирана во ПЕ Дебар. Повисока инциденца над 400,0/100.000 жители, регистрирана е во ПЕ Кавадарци, ПЕ Гостивар и ЦЗ Охрид (Графикон 2) (Табела 1 во Прилог).

Графикон 2. Дистрибуција на случаите сезонски грип по ЦЗ/ПЕ и инциденца на 100.000 жители, сезона 2021/2022

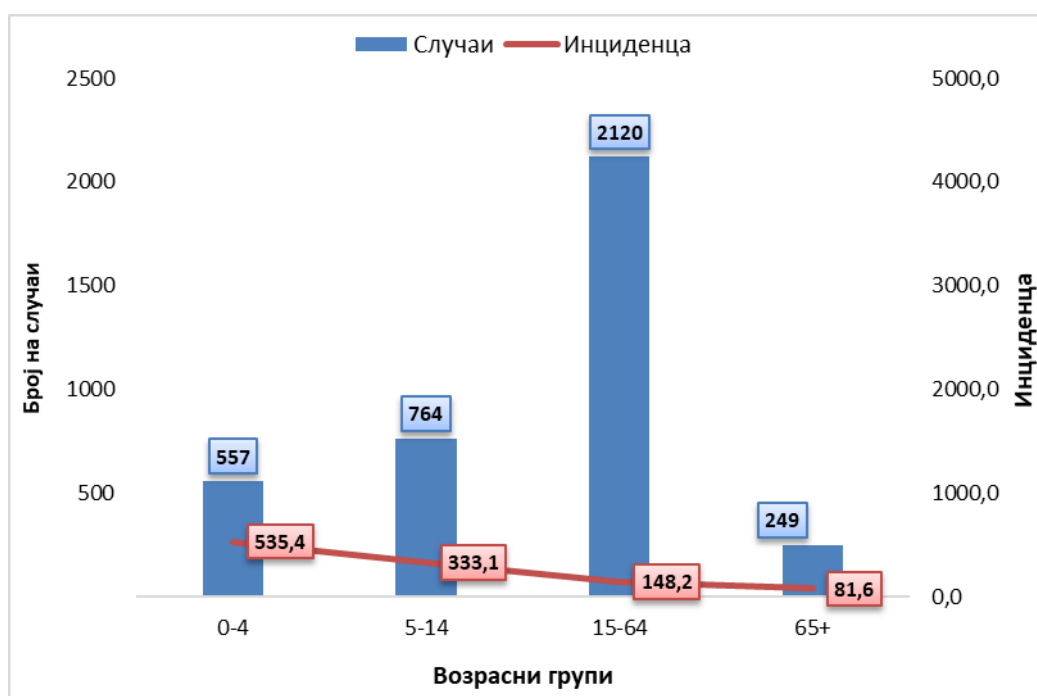
На следниот картограм е прикажана кумулативната инциденца на грип/заболувања слични на грип за сезоната 2021/2022 по ЦЗ/ПЕ. Од картограмот се гледа дека во однос на инциденцата на 100.000 жители, сезоната на грип била најинтензивна на територијата на Дебар, Гостивар, Охрид и Кавадарци. (Картограм)

Картограм. Кумулативна инциденца на грип/заболувања слични на грип на 100.000 жители по ЦЗ/ПЕ, Република Северна Македонија, сезона 2021-2022

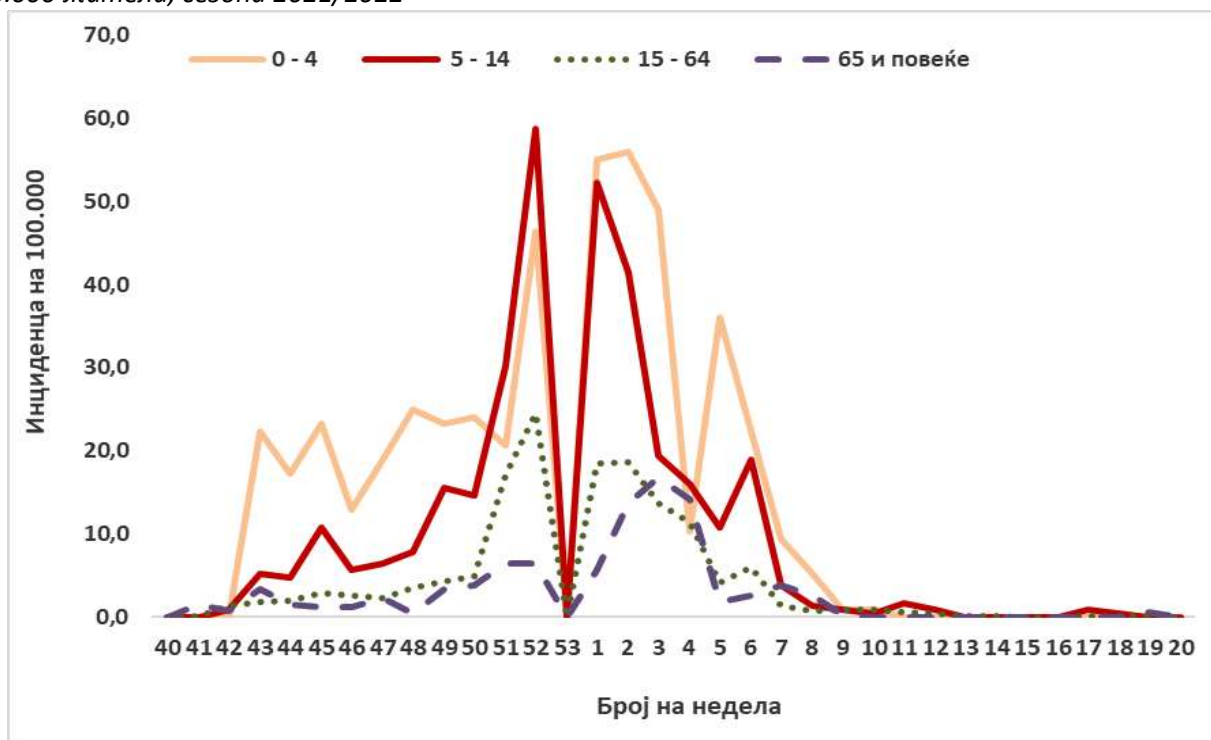

Во однос на дистрибуцијата на заболениите **по возрастни групи**, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 2.120 случаи (57,5%), а највисока инциденца (535,4/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години (n=557). (Графикон 3, Графикон 4)

Графикон 3. Дистрибуција на случаи и инциденца на 100.000 жители од сезонски грип по возраст, сезона 2021/2022

Графикон 4. Неделна дистрибуција на случаите сезонски грип по возрастни групи - инциденца на 100.000 жители, сезона 2021/2022

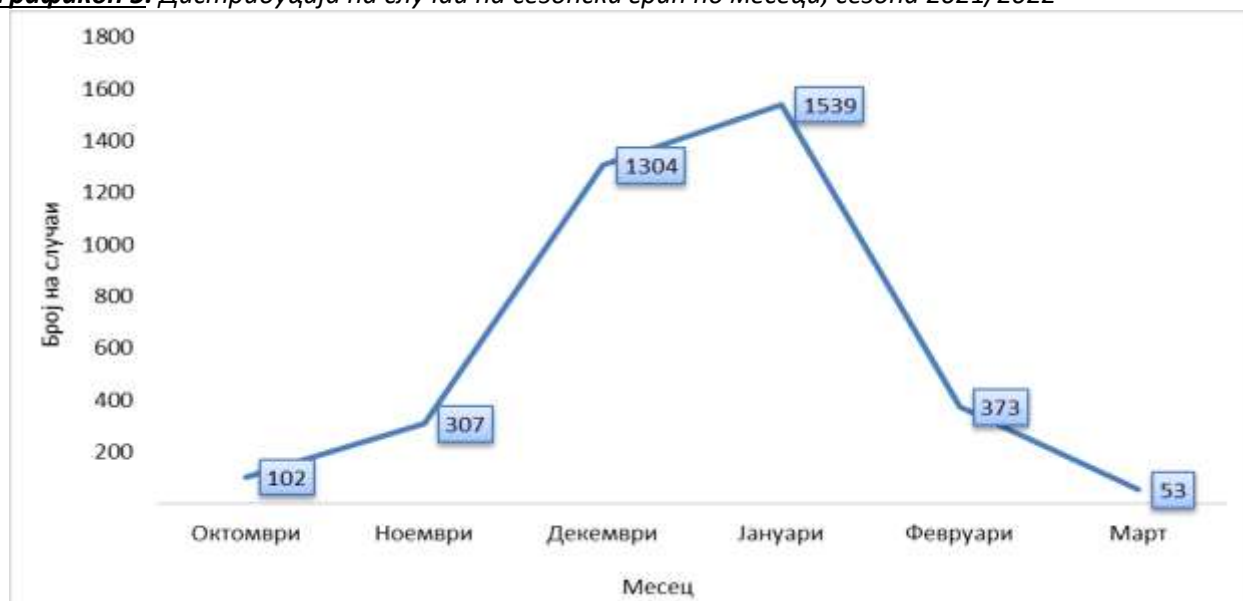

Дистрибуција на заболените од сезонски грип по месеци. (Графикон 5)

Оваа сезона се карактеризира со тоа што во текот на целата сезона активноста на грип/заболувања слични на грип е на вонсезонско ниво. Инциденцата на регистрираните случаи на грип/заболувања слични на грип, го достигна пикот во 52-ра недела од 2021. Анализата на бројот на заболени од сезонски грип по месеци, укажува на пик во месец јануари 2022 година.

Од вкупниот број на заболени лица, во текот на 2021 година се регистрирани 1.713 лица или 46,4%. Останатите 53,6% или 1.977 лица се регистрирани во 2022 година.

Графикон 5. Дистрибуција на случаи на сезонски грип по месеци, сезона 2021/2022

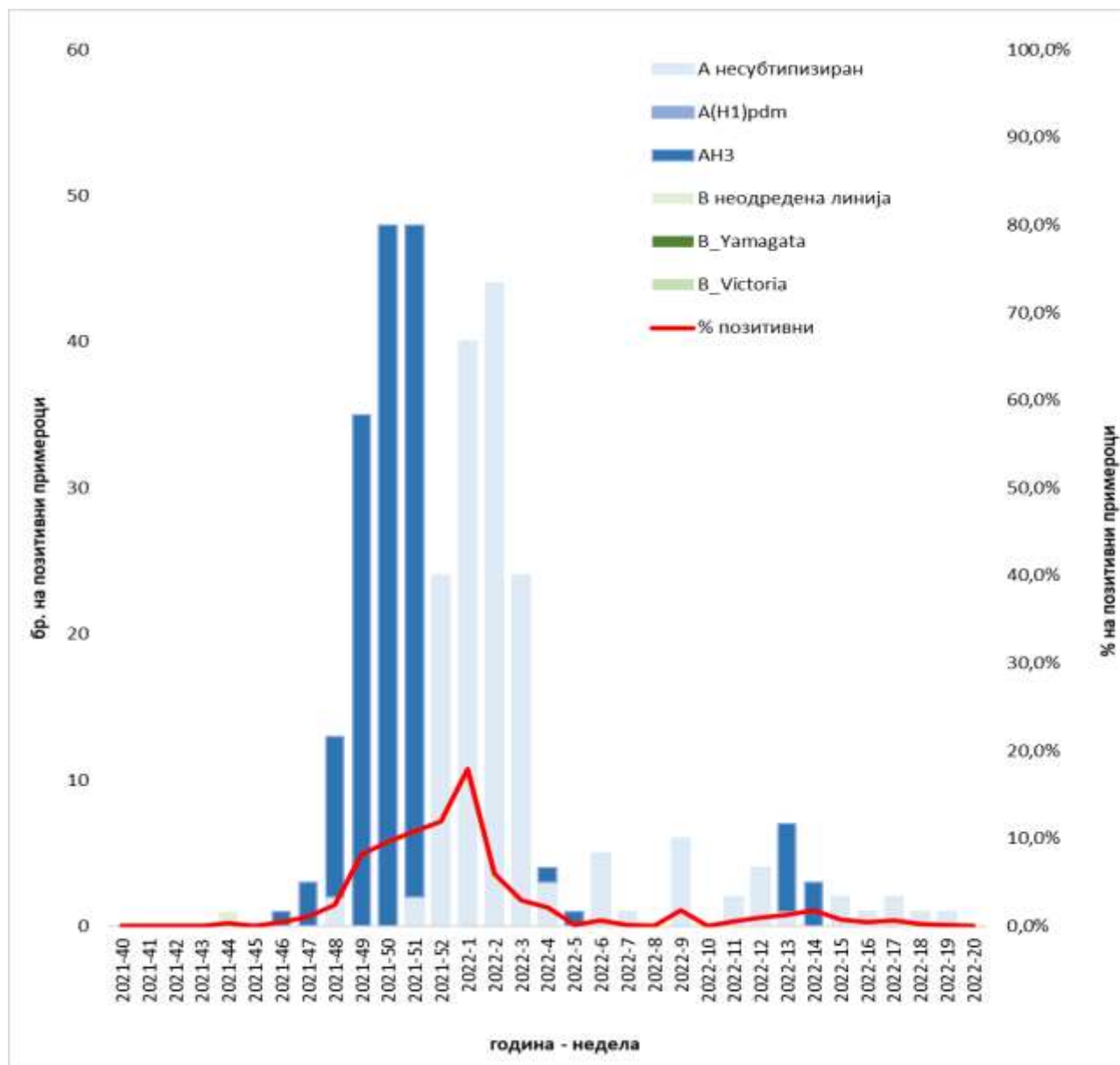
Во текот на сезоната 2021/22 не се регистрирани смртни случаи асоцирани со грип.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР

Во сезоната 2021/2022, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 12.518 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот и сентинел САРИ надзорот. Регистриран е 321 позитивен случај, 155 Influenza A/H3, 165 Influenza A несубтипизиран и еден Influenza B (Графикон б).

Регистрирани се 9 инфекции со грип и КОВИД-19 истовремено.

Графикон б. Дистрибуција бројот и процентот на позитивни материјали од рутинскиот и сентинел надзор по тип и недели, Р. С. Македонија, 2021/2022

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорача вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО):

- Постарите лица (над 65 години)
- Деца на возраст од 6-59 месеци
- Лица постари од 6 месеци со хронични болести
- Бремени жени, и
- Здравствени работници.

За сезоната 2021/2022, Министерството за здравство набави бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 40.000 дози, наменета за приоритетни групи население. Дополнителни 20.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Дополнителни 11.900 дози вакцина се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население и истите се добиваа за одреден финансиски надомест.

Вакцинацијата против сезонски грип за сезоната 2021/2022 започна на 12.11.2021 и се спроведуваше во Здравствените домови и/или Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици. Закажувањето за бесплатните вакцини се одвиваше преку веб страницата www.vakcinacija.mk.

Според податоците од Управата за електронско здравство, вакцинирани се вкупно 47.351 лица од ризичните категории население со бесплатни вакцини. Најголем број од вакцинираните се на возраст над 65 години – 34.640 или 73,2%. Од категоријата на здравствени работници, вакцинирани се 4.850 лица или 10,2%. Вакцинирани се 12 бремени жени. Од вкупниот број вакцинирани, 14.120 лица (29,8%) се со историја на хронично/и заболување/а. (Табела 2 во Прилог)

Во однос на комерцијалните вакцини, согласно достапните податоци од ЦЈЗ/ПЕ, вакцинирано е 4.621 лице на територијата на Р.С. Македонија. Најголем број од вакцинираните се на возраст од 30-64 години – 2.739 лица или 59,3%, на возраст над 65 години – 1.496 лица или 32,4%, додека на возраст од 5-29 години се вкупно 258 или 5,5%. Вакцинирани се 7 деца помали од 5-годишна возраст. Од категоријата на здравствени работници, вакцинирани се 120 лица или 2,6%. Вакцинирана е една бремена жена. Од вкупниот број вакцинирани, 1.507 лица (32,6%) се со историја на хронично/и заболување/а. (Табела 3 во Прилог)

Во Р.С. Македонија, во сезоната 2021/2022, вакцинирани се вкупно 51.972 лица.

На Табела 1 е претставен бројот на вакцинирани лица по недели, од каде се гледа дека 97,6% примиле вакцина во периодот од 46-49 недела од 2021 година.

Табела 1. Број на вакцинирани лица против грип по недели, сезона 2021-2022

Недела, сезона 2021/2022	Број на вакцинирани лица	Процент
46 недела	40.378	77,7%
47-49 недела	10.433	20,1%
50-52 недела	977	1,9%
1-20 недела	184	0,3%
ВКУПНО	51.972	

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Сезоната 2021/2022 се одликува со вон-сезонска активност, мал број на пријавени случаи, ниска инциденца и низок процент на позитивност (2,6%) од вкупниот број на тестирани лица.

Пандемијата (КОВИД-19) има негативно влијание врз здравствениот систем на земјите во Европскиот регион, вклучително и Р.С. Македонија.

Спроведените мерки за превенција против КОВИД-19 со оглед на начинот на пренос на двете заболувања, делуваат и за грипот што исто така може да го објасни малиот број на пријавени случаи. Затоа, презентираниите податоци мора да се толкуваат со претпазливост.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

Согласно извештајот на Flu News Europe објавен за 19-та недела 2022 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион:

- Во осум земји се регистрира широка распространетост на грипот.
- 10% од сите примероци од примарната здравствена заштита од пациенти со ИЛИ или АРИ симптоми биле позитивни на вирусот на инфлуенца, намалување од 4% во споредба со минатата недела.
- Три земји пријавија активност на грип над 30%: Финска (50%), Словачка (38%) и Холандија (31%).
- Вирусите на грип тип А и Б се детектирани со доминација на Influenza A(H3) во сите системи за надзор и во скоро сите САРИ случаи.

Според квалитативните индикатори, во однос на интензитетот, 24 земји се на базично ниво, 13 се со низок, 2 со висок и една (Летонија) со многу висок интензитет.

Според географската раширеност, 15 земји немаат активност, 15 пријавуваат спорадични случаи, 2 со локална раширеност, една земја – регионална и 8 – широка географска раширеност.

СЗО ги даде препораките за вакцините против сезонски грип за употреба во сезоната 2022-2023 на северната хемисфера. Се препорачува квадривалентната вакцина да содржи:

Вакцини базирани на јајца

- A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/9/2021 (H3N2)-like virus;
- B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus; и
- B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)-like virus.

Вакцини базирани на клетки или рекомбинирани

- A/Wisconsin/588/2019 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/6/2021 (H3N2)-like virus;
- B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus; и
- B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)-like virus.

Во тривалентните вакцини (двата типови) се препорачува да биде вклучена компонентата B/Austria/1359417/2021 за B/Victoria lineage во делот за Influenza B, додека компонентите за Influenza A се истите што се препорачани кај квадривалентните вакцини.

***Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија***